

SOON FOR PEACE: перформанс, покликаний висвітлити надію на мир в Україні

середа, 10 грудня 2025 року
професор історії та географії

Під зорями Європи

«Чим темнішим стає світ, тим більше потрібно створювати мистецтво»

Ігор Левіт

The Guardian, 30 квітня 2025

Світло в серці темряви

SOON FOR PEACE — це просвітлена й сповнена надії візія, справжня музична композиція для Європи, миру та України.

Для українських дітей.

Це дослідження, пазл, видовищний момент, який з емпатією, крок за кроком, відтворює ідеї, цінність і глибину учнівського проєкту.

Цінність — це людська здатність надавати сенс.

Через неї з'являються проблиски світла, знаки життя й стійкості — рідкісна свобода знову вірити в Європу та мир в Україні.

Щоб рятувати життя, культура залишається одним з останніх просторів спільного досвіду.

Перформанс більше нагадує залучене музично-візуальне есе, ніж традиційний шкільний проєкт.

Він передає тривогу й спустошення війни темними, майже примарними образами, що нагадують про відключення електроенергії та навмисне руйнування росіянами української енергетичної інфраструктури.

Водночас він підкреслює світло — джерело життя, надії та єдності Європи, яке потужно спалахує наприкінці виступу.

Символічні образи й «підключення» покликані знову запалити світло життя в Україні.

«Проєкт є цілісним, творчим і зворушливим... Усе, що допомагає створювати надію й довіру, навіть через біль, є позитивним. Це необхідно для стійкості та життя. Не можна переставати вірити в мир.»

Доляна Лагута

Щиро дякую вам ще раз за величезну роботу з учнями.

Ваш голос чути навіть в Україні.

Освіта дітей була й завжди залишатиметься прекрасною та необхідною ідеєю. Однак я повинна сказати відверто: російсько-українська війна — це війна глибокої відмінності між двома народами, а не їхньої уявної єдності. Для мене важливо, щоб це було зрозуміло без двозначностей.

Дякую за повагу, доброзичливість, відданість справі та позитивну енергію. Бажаю великого успіху проєкту, особливо дітям, чия участь і чутливість несуть справжню надію.

З повагою,
Лілія Кузик

Shettner, Bowie та останній EP гурту U2

За оригінальною ідеєю Брюно Філіппа та Даріла Бойєра учні коледжу Кастійоннес представлять наприкінці року проєкт **OUTSIDE** — фортепіанний перформанс учениці 3-го класу Сари-Джейн Біато під відео кліпу Lisa Shettner “*Get Your Hands Off Ukraine*”.

Значну увагу приділено текстам, художнім рішенням і реалізації.

Звуковий монтаж розгортатиметься на примарних образах зруйнованої України.

Учні проведуть паралель із жестом рук, що з’єднуються, та людськими ланцюгами французького стріт-артиста Сауре, чия творчість є одою миру та взаємодопомозі народів.

Дві учениці виконуватимуть вокальні партії французькою або англійською мовами. Музичні аранжування створить викладач музики Даріл Бойєр.

Відеозапис передасть творчість письма, читання, сценічного виконання, світлові ефекти та музичний супровід.

Сенсорний та занурювальний вимір

Війна. Мир. Світло.
Життя звучить.

Музика виконуватиметься серед **46 запалених свічок** — за кількістю держав Ради Європи у 2026 році.

Свічки поступово гаснутимуть під час виконання — разом із візуальними образами:

- кадрами кліпу,
- портретами українських дітей — жертв війни,
- малюнками JOFO,
- «дзвонами миру», створеними словацькими, литовськими та французькими учнями.

Жовті голуби з блакитними крилами символізуватимуть мир.

Чорне полотно — проєкція кліпу.
Чорний колір — це тяжкість війни, страх, руйнування, смерть.

Але щоб існувала тінь — потрібне світло.

Відключення електрики в Україні забирають тепло і світло.
Моральне світло має дозволити нам стати їхніми променями.

Наприкінці залишиться лише одна свічка перед піаністкою.
Вона також буде загашена — і зал зануриться у повну темряву та кілька секунд мовчання.

Щоб відчути.
Замислитися.
Зберегти серце відкритим.

Мовчання — це не порожнеча, якщо воно осмислене.

Світло як відповідальність

«Освітлення — це відповідальність живих одне перед одним»
Жеремі Брюгіду

Велика жовто-блакитна свічка буде запалена знову — як символ надії на мир, вільну Європу й вільну Україну.

Свічка також є символом боротьби Amnesty International за права людини.

Вона означає:

- опір,
- гідність,
- свободу,
- перемогу життя над смертю

Свідчення української стійкості

«Ми запам'ятаємо цю зиму... Коли росіяни прийшли забрати все — землю, свободу, радість, майбутнє наших дітей. І ми вирішили не віддати їм нічого.»
Олександра Матвійчук

Лютий 2026 року:
– температура $-20\dots-27^{\circ}\text{C}$;
– 16 годин щотижневих відключень електрики;
– холод, темрява, операції при світлі телефонів.

Українці ремонтують електростанції, рятують людей і тварин, тримають позиції в мерзлих окопах — і водночас танцюють на зимових вулицях, щоб жити.

Поезія, музика і пам'ять

У проєкті звучать імена:

Тарас Шевченко,
Люби Якимчук,
Роберта Деснос,
Луї Арагон,
Поль Елюар.

Боротьба за гідність не знищує темряву, але дозволяє зберегти віру в людяність.

Фіналом стане читання тексту «Мир і зброя» під музику Бориса Лятошинського — **3-ї симфонії**.

Музика як зброя майбутнього

«Музика — це зброя майбутнього»

Фела Кюті

Завершення — пісні:

- David Bowie — *Heroes*
- U2 — *Yours Eternally*, записана з Ed Sheeran та Тарас Тополя у київському метро 2022 року.

Музика тут — найточніший спосіб завершити розповідь.
Свобода існує також у творчості.

Дух спротиву

Учні прочитають поезію «*Courage*» Поля Елюард, пов'язавши її з історією європейського Руху Опору.

Символічно **Нобелівську премію миру 2026 року** буде присвячено українським дітям і гуманітарним організаціям-партнерам проєкту.

Мир як європейський проєкт

Проєкт **OUTSIDE** — це жест солідарності з українцями, які переживають війну й окупацію.

З 2013 року французькі, литовські та словацькі учні разом працюють над ідеєю Європи культури й миру.

Їхні дослідження пам'яті, історії та прав людини формують європейську ідентичність без втрати національних коренів:

Ми можемо бути повністю французами, українцями, литовцями, словаками — і водночас повністю європейцями.

Україна як точка роздуму

Україна пережила:

- Голодомор,
- Голокост та смертні кулі,
- сучасну війну та енергетичний терор.

Сьогодні замість Голодомору світ бачить «Холодомор» — смерть від холоду через удари по енергетичній інфраструктурі.

Європа й Україна неодноразово стикалися з війною.
Саме тому сьогодні необхідно знову повірити у європейську спільноту.

Освіта миру

16 міжнародних нагород (2009–2025) підтверджують силу учнівської роботи, присвяченої:

- правам людини,
- свободі,
- демократії,
- Україні,
- європейській солідарності.

Проект поєднує гуманізм, мистецтво й інтелектуальну вимогливість.

Він став метафорою зв'язку між людьми — зв'язку, створеного через сенс, емпатію та спільну надію.

Лист Ромена Юмо

Дякую, Бруно, за твою роботу!

Я стежу за просуванням цих титанічних зусиль!

Зараз у мене надзвичайно насичений період.

Я залишаю тобі невелике повідомлення, яке ти зможеш прочитати учням, якщо захочеш і якщо вважатимеш це доречним.

Воно коротке, бо я не хочу вдавати із себе когось особливого, але воно щире.

З найкращими побажаннями, Бруно.
Гарного дня.

Ромен

Добрий день усім,

Я - Ромен Юмо.

Просто хочу сказати, що я вражений тією роботою, яку ви всі виконали.

Я впевнений, що ви усвідомлюєте, яка це неймовірна удача — працювати над таким проектом.

Це простягнута рука до більшого вибору, свободи, свідомості, до побудови самих себе...

І щось мені підказує, що ви пам'ятатимете цю пригоду все життя.

Щодо «вашого життя»:

Ви — світ завтрашнього дня.

А цей світ уже надто довго перебуває в небезпечних, руйнівних руках.

Я переконаний, що ваші руки будуть зовсім іншими, і можу сказати: ми розраховуємо на вас!

Допомагайте! Будь ласка, змініть усе це!

Ви — справжній скарб. Саме ви тримаєте компас, коли вам дають вибір, знання і свободу. Бо йдеться саме про **ваше життя**.

Ви не існуєте для того, щоб жити доменні печі технократії. Ваше серце б'ється за значно більше.

Любіть своє майбутнє і дайте собі час полюбити його по-справжньому, без примусу.

І якщо образ щастя, який нав'язують медіа, зводиться до «володіти / бути багатим», можливо, ви поставите собі запитання: **«Багатим? Добре, але багатий чим цей пан весь у сірому?»**

Можливо, саме в цей момент маленьке світло засвітиться — так, як я відчуваю, воно вже запалюється у вас — і ви скажете собі знову:

Якщо потрібно бути багатим у житті — то хіба не багатим іншими людьми?

І з цього, здається, усе починається.
Справжнє життя. Ваше життя.

Ще раз великі вітання всім.

І знайте: я одночасно зворушений і страшенно збентежений (так, саме весь почервонів — не лише ніс!), що ви слухали деякі мої пісні й використовували їх у своїй роботі.

Дякую, дякую.

Вітаю вас із нагородою в Женеві — і, можливо, мені пощастить скоро з вами зустрітися...

Обіймаю вас усіх.

Ромен

21 листопада 2019 року

Подяки

Подяка 13 партнерам проєкту та 80 незалежним учасникам підтримки, які допомагали і продовжують допомагати реалізації спільного проєкту, надаючи поради та теоретичні орієнтири.

Дякуємо **Марії Зарембене** та **Любіці Бубаковій** за чудову роботу з їхніми учнями.

Європа — наша справжня школа!

Цей проєкт, народжений із поривів наших сердець, є підсумком усього, що ми створили разом.

Дякуємо **Долянні Лагуті** та **Галині Кривецькій** за їхню щирі відданість і глибоку прихильність до проєкту.

Багато українських громадян і організацій також цікавляться ним і діляться відгуками.

Ми уважно прислухаємося до їхніх зворушливих свідчень — про любов до України та водночас любов до Франції, про прагнення підтримувати свою країну в боротьбі за свободу.

Це додає нам мотивації та сил у розвитку колективного проєкту.

OUTSIDE ще раз підтверджує свою унікальність.

З 2009 року європейський шлях учнів Кастійоннеса (Ірландія, Польща, Литва, Словаччина) доводить:
мир, єдність, різноманіття, дружба й взаєморозуміння між народами — це сила, багатство і майбутнє нашого континенту.

Європа завжди була мрією миру.

Учні повинні продовжувати обміни — для їхнього щастя і для нашого також!

«Ми всі відповідальні за те, що станеться завтра. Треба замислитися, чого ми хочемо, щоб зберегти мир і дружбу між народами. Європа — великий проєкт XXI століття.»
Сімона Вейль

Ми не маємо права забути війну.
Хотілося б, щоб усе закінчилося вже зараз.

Життя.
Демократія.
Права людини.
Братерство.
Європа.

48 місяців пекла.

Свобода ніколи не помирає.

Коли ж настане мир в Україні?

Брюно Філіпп
OUTSIDE
11 лютого 2026

P.S.

Дякуємо JOFO за натхненний виступ, Дарілу Бойсру — за організацію події **SOON FOR PEACE**, учням 3-го класу та всім людям, які підтримують проєкт своїми питаннями, допомогою й залученістю.

Проєкт дозволив знайти нові контакти й встановити активні зв'язки з іншими європейськими закладами.

Збірка **ONE NOTE FOR** зараз подорожує Європою.

Усі ключові тексти будуть перекладені українською мовою, щоб подарувати надію мужньому і пораненому народові.

Наші дзвони звучать у них, надаючи сенс.
Емоція відкриває інше розуміння світу.

«Пізнавати себе в почуттях інших — означає торкатися нашої людяності. Немає нічого більш інтимного й водночас універсального.»
Solène Chalvon-Fioristi

Ми більше не можемо прикриватися незнанням.
Потрібно знову зосередити увагу на цій війні.

Ми всі причетні.

ONE NOTE FOR

Залишайтеся вільними.

Від східних кордонів
До окраїн імперій
Серед вигаданих змов
На фронтах війни

Український хаос
Біля воріт Європейського Союзу
Близькість історії
Вічна пам'ять

Нелегітимне насильство
Влада іншого
Пам'ять минулого
Між війною і миром

Страшні вороги
Від Криму, Боголюбського
Сила — 300 000 солдатів
Обличчя Росії

Чорне море
Блакитні хвилі на берегах Одеси
Снаряди в луках
Незалежність і свобода

Образи жаху
Буденність зла
Непокірні плакати
Безстрашні опоненти

Паперові прапори
Пил і кров
Гордий і мужній народ

Безжальна петля
Непотрібної війни
Виснажені сили
Спалахи блискавок

Жовто-блакитні сарабанди
Василь Стус,
Іван Дзюба

Майбутнє нашого континенту
Мотанка
Європа — це мир

У лихові, що насувається
Ми більше не маємо часу
Уявляти найгірше

Війна
Залишить пораненими всіх

Наші дзвони
Наші людські голоси
Щоб допомогти вийти з хаосу

Слухайте!
Це війна.

Ми сподіваємося, що наш проєкт сприятиме розмовам про мир, справедливість, свободу, міжнародне право й людяність, а також зміцнить європейську солідарність із народом України на довгому шляху відбудови.

Проєкт мужньо залишається залученим у сучасність — через історію, культуру, надію і поезію.

Наші справжні емоції й відчуття безсилля перед злочинами — це теж прояв нашої **людяності**.

Писати життя, писати надію — означає писати все те, що ще існує.

За 17 років роботи проєкт став джерелом постійного натхнення.
80-сторінковий збірник **ONE NOTE FOR** дозволяє відчувати його найближче.

Європейська молодь хоче лише одного — бути вільною.

Саме тому ми залишаємося оптимістами: вона об'єднана, енергійна й здатна створити альтернативу майбутнього миру.

Повна версія **OUTSIDE** буде представлена в червні 2026 року литовською, словацькою та українською мовами.

Мир — це виклик, але не утопія.
Навіть якщо він здається недосяжним, він може стати можливим.

У зруйнованому мілітаризмом світі мир у Європі може зникнути будь-якої миті.

Надія — універсальна умова людського існування.
Як і мир, вона не зникла.

В Україні війна довга.
Життя — коротке.

P.S.

У грудні 2025 року проєкт учнів Кастійоннеса був також відібраний для участі в тристоронній франко-німецько-українській зустрічі **«Молодь, об'єднана заради завтра»**, організованій OFAJ спільно з меріями Бордо і Мюнхена.

Зустріч відбудеться 6–11 травня 2026 року в Бордо.

Учні можуть долучитися до створення європейської культурно-мистецької події разом зі своїми німецькими та українськими партнерами та представити там фінальний перформанс **OUTSIDE**.

Брюно Філіпп